

2018-02-26

**Livsmedelsverkets nationella tolkning:
Märkning av tillsatsen steviolglykosider (sötningsmedel E 960)**

Bedömningen av märkningen av produkter med steviolglykosider måste bedömas från fall till fall utifrån en helhetsbedömning av märkningen. Uttryck kan bedömas som vilseledande, men det kan finnas något annat i märkningen som gör att det ändå inte är vilseledande i det enskilda fallet.

Växten Stevia rebaudiana Bertoni är ett nytt livsmedel och kan ha negativa effekter på hälsan. Ett undantag är när bladen från växten används i te. Denna användning anses inte vara ny och är därför godkänd.

Sötningsmedlet steviolglykosider, som utvinns ur växten Stevia, är godkänt som livsmedelstillsats sedan slutet av 2011. Eftersom ADI-värdet (acceptabelt dagligt intag) är lågt, om man jämför med andra godkända sötningsmedel, avser godkännandet ett begränsat antal livsmedelsgrupper och begränsande högsta halter.

1. "Stevia" får inte användas i andra livsmedel än i te, och "Stevia" får inte heller anges som beteckning på steviolglykosider. Se även punkt 5.

Exempel: Ordsammanställningar av stevia (såsom steviasaft och steviasylt) är därmed inte heller acceptabla beteckningar. Jfr även punkt 2. Inte heller steviadrink kan acceptaras.

2. "Steviasocker" som beteckning kan bedömas som vilseledande för en produkt som består av steviolglykosider blandat med socker. Den rättvisande beteckningen borde vara "Steviolglykosiderbaserat bordsötningsmedel" tillsammans med beteckningen "socker".
3. "Sötningsmedel från växten Stevia" eller motsvarande och "Steviolglykosider från växten Stevia" eller motsvarande kan bedömas som vilseledande, då konsumenten kan tro att det är växten stevia i förpackningen (se p.8). Det ska tydligt framgå att steviolglykosider/sötningsmedlet **framställs/utvinns ur Stevia**.

Postadress

Postal address
Box 622
SE-751 26 UPPSALA
SWEDEN

Besöksadress

Office address
Hamnesplanaden 5
UPPSALA

Telefon

Telephone
Nat 018-17 55 00
Int +46 18 17 55 00

Telefax

Nat 018-10 58 48
Int +46 18 10 58 48

E-post

livsmedelsverket@slv.se

Webbplats

www.livsmedelsverket.se

Bankgiro

5202-3926

2013-05-24

4. "Sötad med steviaextrakt" eller liknande kan bedömas som vilseledande, då det är sötat med steviolglykosider, som är en **tillsats**. Uttryck som "Tillverkats av extrakt från Stevia" och liknande kan bedömas som icke vilseledande, då steviolglykosider extraheras ur steviaplantan.
5. Livsmedelstillsatser ska anges med kategorinamn följt av tillsatsens *specifika beteckning eller E-nr* enligt del C, bilaga VII till förordning (EU) nr 1169/2011. Vilka beteckningar som ska användas framgår av förordning (EG) nr 1333/2008 om livsmedelstillsatser och av förordning (EU) nr 231/2012 med specifikationer för identitet och renhet för livsmedelstillsatser.
6. I tillsatsbestämmelserna används inte begreppet naturligt och steviolglykosider är en tillsats. "Naturligt" är ett säljande uttryck som enligt Livsmedelsverkets tolkning bör förklaras i märkningen för att undvika att konsumenten vilseleds. D.v.s. används uttrycket "Sötningsmedel av naturligt ursprung", eller motsvarande, behöver det förklaras i märkningen vad som menas (se även p. 8).
7. Uttryck som "Använts som sötningsmedel i många hundra år" eller liknande *kan* bedömas som vilseledande då varken växten eller tillsatsen har använts i Europa.
8. Bild på en steviaplanta på en förpackning med steviolglykosid-baserat bordssötningsmedel kan bedömas som vilseledande om det inte finns en förklaring i direkt anslutning till bilden, där det tydligt framgår att steviolglykosider **framställs/utvinns ur** växten. Om förklaringen kan vilseleda konsumenten att tro att förpackningen innehåller växten stevia, t.ex. om det står att steviolglykosider kommer från växten eller liknande märkning, kan det bedömas som vilseledande (artikel 7 i förordning (EU) nr 1169/2011). Vid bedömningen av vilseledande märkning måste man alltid göra en helhetsbedömning av förpackningens märkning d.v.s det får avgöras från fall till fall.
9. "Med smak av stevia" och liknande, bedöms som vilseledande, eftersom steviaväxten är ett nytt livsmedel och endast godkänt som te.
10. Bordsötningsmedel definieras i artikel 3 punkt 2 g i EG-förordning nr 1333/2008 om livsmedelstillsatser (tillsatsförordningen). Enligt artikel 23 p. 2 framgår att försäljningsbeskrivningen på bordsötningsmedel ska innehålla

2013-05-24

uttrycket "...-baserat bordsöttningsmedel" kompletterat med namnet på det eller de söttningsmedel som ingår i sammansättningen t.ex. "steviolglykosider- och erytritolbaserat bordsöttningsmedel". Andra ordalydelse såsom "Bordsöttningsmedel baserat på steviolglykosider" följer ej ordalydelsen i lagstiftningen. Försäljningsbeskrivningen kan omfatta beteckningen eller en kombination av fantasinamn och beteckningen som t.ex. kan vara en produktbeskrivning, således ska försäljningsbeskrivningen alltid innehålla uttrycket enligt art 23 p. 2.

11. Utifrån skäl 18 och art 23 p. 4 i tillsatsförordningen (EG) nr 1333/2008 gör Livsmedelsverket tolkningen att företagen ska *i märkningen på förpackningen* av bordsöttningsmedel ange hur mycket av aktuellt bordsöttningsmedel med steviolglykosider som kan intas dagligen utan hälsorisk. Märkningen ska även innefatta att dosen måste minskas om andra livsmedel med steviolglykosider förtärs. Det är företagen som anger daglig dos, utifrån acceptabelt dagligt intag (ADI) som är 4 mg steviolglykosider/kg kroppsvikt och dag, eftersom det beror på den specifika koncentrationen av steviolglykosider i aktuell produkt. Med vetskap om koncentrationen i produkten och kroppsvikten (exempelvis utifrån barn på 20 kg och vuxna på 60 kg) räknas ut hur mycket som kan få intas av produkten utan att ADI överskrids. För att konsumenten ska få en uppfattning om ev. farlighet kan företaget räkna fram ett värde för hur mycket barn respektive vuxna kan äta, t.ex. hur mycket av aktuell produkt som kan intas uttryckt med en måttenhet som konsumenten kan relatera till.
12. Om ett näringspåstående görs ska villkoren i bilagan till förordning (EG) nr 1924/2006 tillämpas, t.ex. avseende energifritt för steviolglykosider. Bevisbördan ligger på företaget och bedömning får göras från fall till fall utifrån aktuell produkt.
13. Det finns inga godkända hälsopåståenden för steviolglykosider. "Steviolglykosider påverkar inte blodsockret" är exempel på ett otillåtet hälsopåstående som inte är inlämnat som art 13.1- eller art 13.5-påstående vilket är ett grundläggande krav enligt förordning (EG) nr 1924/2006.